

Anna Kapinusová

Jedno ráno, dvě neděle, celý život

...Motala se mi z toho hlava... Všichni kolem křičeli a tlačili se dopředu. Viděla jsem jen toho muže, jak vlekl Sofii na druhou stranu. Nic jsem nechápala, ale přála jsem si, aby to byl jen zlý sen. Jenže studená vůně betonu a křik lidí byly opravdové. V ruce jsem stále ještě tiskla předmět, který mi Sofie dala... Pak na mě naposledy zavolala a já jsem spadla na chladnou zem...

Byla sobota 12. srpna. Seděly jsme na lavičce a užívaly si krásného letního dne. Vzduch ještě voněl po nedávném dešti, ale na obloze už zase panovala jasná sluneční záře. Bylo krásné jen tak sedět a povídat si životě a o našich plánech. Odpoledne nám příjemně a rychle uběhlo, až jsme se musely rozloučit. Sofie se vydala na druhou stranu do obchodu a já už jsem zamířila domů. Po cestě jsem míjela malý stánek, kde se prodávaly drobné třpytivé přívěšky. Uviděla jsem tam krásný čtyřlístek a vzpomněla jsem si na Sofii. Ta pro mě taky znamenala štěstí. O prázdninách jsme spolu trávily hodně času a byla to moje nejlepší kamarádka.

Večer jsem si unaveně lehla do postele a dívala se z okna, které bylo namířeno na západ a přehlíželo naši tichou, ospalou ulici, za níž žila většina mých velkých snů. Nikdy by mě nepadlo, že se všechno může přes jednu pochmurnou noc změnit. Těšila jsem se na ráno, až půjdeme se Sofií k rybníku, a na nic jiného jsem nemyslela. Ještě jsem si nastavila budík na půl šestou ráno. Potom jsem jen zavřela oči a cítila svěží vzduch z venku. Šumění stromů mi zpívalo tichou ukolébavku a brzy jsem usnula.

Ráno mě vzbudil zvláštní rámus. Ještě nebylo ani pět, ale já jsem už neměla chuť spát. Šla jsem se podívat z okna. Vypadalo to, že ve středu naší ulice začali něco stavět. Možná je to nějaký nový, ale nikým nežádaný dům. V tu chvíli jsem si však nevšimla jednoho velmi důležitého detailu. Ulice byla dostatečně široká, spíše jako nějaká velká třída, ale proč by tam chtěl někdo postavit dům? Rychle jsem se převlékla a běžela dolů po schodech. Vyšla jsem ven, kde už stála spousta lidí. Na druhé straně ulice už čekala Sofia a mávala na mě. Pak se podívala, kudy by mohla přijít za mnou. Na zemi stála spousta překážek. Nadšeně vyšla z davu lidí a přeskočila nějaký zvláštní stříbrný schoulený předmět. Přiběhla jsem za ní a společně jsme zamířily ke konci města. Chtěla jsem jí ukázat nový přívěšek, který jsem si předchozího dne koupila na pouti. Ale Sofia se nervózně rozhlédla kolem sebe. Znepokojovalo ji, že se na nás všichni ti lidé kolem zděšeně dívali. Pořádně jsem se rozhlédla a teprve teď jsem si všimla několika nevšedních věcí, které z trochu jiného (ale stále obyčejného) dne vytvořily noční můru. Když jsem si staveniště pořádně prohlédla, zjistila jsem, že to není ledajaký dům. Byl to podklad pro dvě zídky stojící velmi blízko sebe, jenž pokračují přes celou ulici a kdo ví jak ještě

daleko. Kolem nich teď probíhal velmi rozzlobený muž s puškou přes rameno a mířil k nám. Všechno bylo hrozně rychlé a já jsem to všechno nedokázala vnímat a pochopit. Chytil Sofii za ruku a začal ji táhnout na druhou stranu. Ještě jsem ji držela za ruku. Se slzami v očích jsem vytáhla z kapsy čtyřlístek, který jsem se včera rozhodla koupit, a vtiskla jí ho do dlaně. Zjistila jsem, že už v ní něco drží a chtěla, abych si to vzala. Muž zabral a vytvořil mezi námi velkou mezeru, která se stále zvětšovala a Sofie se ode mě vzdalovala. Motala se mi z toho hlava... Všichni kolem křičeli a tlačili se dopředu. Viděla jsem jen toho muže, jak vlekl Sofii na druhou stranu. Nic jsem nechápala, ale přála jsem si, aby to byl jen zlý sen. Jenže studená vůně betonu a křik lidí byly opravdové. V ruce jsem stále ještě tiskla předmět, který mi Sofie dala. Muž přinutil Sofii, aby přeskočila ostatní drát a všechny další překážky. Pak na mě naposledy zavolala a já jsem spadla na chladnou zem. Nikdo z lidí kolem nic neudělal a všichni se jen dívali. Možná měli strach z mužova rozzlobeného pohledu, nebo se báli jeho výstražné hnědé uniformy a pušky. Sofie zmizela za zídou a za velkým davem lidí.

Když jsem se vzpamatovala, seděla jsem u schodů vedoucích do našeho domu a dav trochu prořídil. Vběhla jsem dovnitř a objala maminku, která zrovna vycházela. „Ty ještě nejsi v posteli? Kde...“ „Mami, co se venku děje?“ byla jsem pořád ještě v šoku a tahle otázka ze mě vyletěla, aniž jsem čekala, že odpověď jakkoli pochopím. „Vysvětlím ti to za chvíli,“ řekla maminka nervózně, otočila se a šla se mnou zpátky nahoru. Doma zrovna hrálo rádio, které popisovalo dnešní událost, a moje mladší sestra Hanna stála a zaujatě se dívala z okna. Nevypadala, že by se jí pohled dolů nezamlouval, nejspíš to považovala za úplně normální. Když k ní však přišla maminka s tatínkem, podívali se dolů a povzdychli si, přestalo se jí to líbit.

Najednou jsem uslyšela, jak něco spadlo na zem. Ohlédla jsem se a spatřila malý třpytivý předmět. Když jsem to zvedla, poznala jsem, že je to malý přívěšek ve tvaru dubového listu. Nejspíš jsem ho až dosud držela v ruce. Běhla jsem k oknu ve svém pokoji. Z domu naproti na mě mávala Sofia, ale nebylo to tak veselé jako včera. Vzala jsem přívěšek a rozhoupala jsem ho, aby viděla, že ho mám. Ona mi zase ukázala čtyřlístek a chvíli jsme se na sebe dívaly. Potom se ohlédla, zamávala mi a odešla. Znovu jsem se na malý lístek podívala. *Dala mi ho Sofie, když jsme se naposledy držely. Když jsme se držely tak pevně, jak to jen šlo. Ale i tak nás rozdělili.*

Dub znamená sílu, moudrost a odvahu, ale těch je teď málo. Míň, než jich bylo na začátku těchto strašných událostí. Dub je symbol Německa. Toho Německa, které všechny tyto věci potřebuje, zvláště teď, ve válce. V této studené válce, která nám vše sebrala a Německo rozdělila na dvě části a spolu s ním i mě se Sofií. Vzala nám odvahu, sílu, přátele a svobodu... S těmito myšlenkami jsem si ho pověsila nad postel. Ale jednu věc nám nevzala – naději...

Lehla jsem si a pozorovala, jak se drobný lístek pohupuje. Nebylo ještě ani sedm hodin a ta nečekaná událost mě tak vyčerpala, že jsem ještě usnula.

Jakmile jsem se probudila, vrátila jsem se do kuchyně. Všichni seděli u stolu a přemýšleli. Přišla jsem za nimi s tolika otázkami, že jsem ani nevěděla, na kterou se zeptat dřív. Maminka vypadala rozpačitě a tatínek nakonec vstal a zapnul rádio. Chvíli jsme všichni poslouchali, jen Hanna to moc nevnímala. Mně to připadalo zvláštní. V rádiu říkali, že pro naše dobro zabezpečují hranici, ale mě to tak nepřišlo, nebo to alespoň nebylo pro *moje* dobro. Vlastně mi to nepřišlo vůbec dobré. Po chvíli tatínek rádio ztlumil a vrátil se k nám. Našla jsem odvahu a zeptala jsem se: „Můžu se se Sofií ještě někdy potkat? Proč to ostatním vlastně tak vadilo?“ „Nevím, jestli to půjde,“ řekla maminka. „Vypadá to, že nechtějí, abychom se mohli

dostat na druhou stranu. Ani nevíme, jak dlouho to potrvá," dodal tatínek a velmi zvažněl. Potom už nikdo raději nic neřekl.

V noci jsem se vzbudila a nemohla jsem usnout. Sedla jsem si na postel a přemýšlela. Pak jsem vzala baterku a přistoupila jsem k oknu. V okně naproti mně taky něco svítilo. Vlastně to byla Sofie! Všimla si, že se v mém pokoji něco děje a zamávala baterkou. Zaradovala jsem se, vzala jsem svou svítilnu a zablikala na pozdrav. Chvilí jsme jen tak svítily a poblikávaly, ale potom jsme si vzpomněly na ráno a zastavily jsme se. Najednou jsem začala vnímat chladný vzduch a strašlivé ticho, které tu všude panovalo jako velká výstraha. Usmála jsem se, ale nevím, jestli to Sofie viděla.

Najednou jsem uslyšela kroky, jak se někdo blíží k mému pokoji. Přeběhl mi mráz po zádech a rychle jsem zhasla. Pohnula se klika a dveře se začaly otevírat. Dovnitř vešla maminka. Naznačila mi, abych šla k ní. Vysvětlila mi, že je to nebezpečné, a v noci o sobě nemám dávat vědět. Znovu jsem si lehla a podívala jsem se na dubový lístek nade mnou. Odráželo se od něj světlo zvenku. Tohle ale nepatřilo baterce, kterou měla Sofie, ani pouličním lampám. Byla to noční hlídka, která dole právě procházela. Vlastně ani nevím, jak si maminka všimla toho, že jsem vzhůru, ale na tom už nesejde. Snažila jsem se vybavit Sofiin úsměv, její hlas, smích, pohled, ten moment, kdy se mi naposledy podívala do očí... Představa, že bych toto už nikdy neviděla, byla strašná. Horší než jakákoli noční můra.

Během dalších dnů se vše rychle měnilo. Dříve jsem hranici mezi východním a západním Německem nijak nevnímala, ale teď se ozval její silný hlas. Tatínek ztratil práci, Hanna začala chodit do jinam do školky, měli jsme spoustu zákazů a všude byla policie nebo vojáci. Na ně byli jsme zvyklí a většinu z nich jsme dokonce znali. Už dřív se často procházeli po ulicích, ale ten, co hlídal hranici, byl odjinud. Teď jsme se se Sofií vídávaly jen v okně, ani napsat dopis jsme si nemohly. A překážka mezi námi se stále zvyšovala. Za dva týdny zde stála hotová obrovská zeď, přes kterou jsem neviděla prvních šest pater domu, kde Sofie bydlí. Pohled na ni se mi chvilka zdál až děsivý. *Tuhle zeď už jen tak nepřeskočím, abych se za Sofií dostala,* pomyslela jsem si.

Za pár dnů jsme zkusily novou dorozumívací metodu. Na křídovou tabulku jedna psala písmena a druhá si je zapisovala. Zjistila jsem, že na druhé straně jsou lidé většinou šťastní a mají mnohem méně zákazů a starostí. Sofie prý pojedje v zimě do Itálie a její rodině se teď začalo hodně dařit, protože si otevřeli vlastní cukrárnu. Tehdy jsem si uvědomila, že u nás by nic z toho neprošlo. Navíc hlídka dole na ulici sledovala, co se v oknech děje a musela jsem si dávat velký pozor.

Jednoho dne mi poslala zprávu, po které mi přeběhl mráz po zádech. Sofie mi ukazovala písmena a s každým dalším jsem se začala víc bát. Postupně jsem si je zapisovala a když jsem si tento krátký text přečetla, rozbušilo se mi srdce. *Je to pravda? Nespletla jsem se? Nevyměnila jsem písmenka?* Četla jsem si to stále dokola: BUDEME SE STĚHOVAT

Nechtěla jsem uvěřit, že by to byla pravda. Nechápatě jsem se na ni podívala a na tabulku jsem nakreslila velký otazník, který měl znamenat *Cože? Vážně? Proč? Kdy? Uvidíme se ještě?...* Sofie začala vysílat další vzkaz. Měli v plánu bydlet víc u centra, protože tady u hranice prý není bezpečno. Ale ještě chvíli zde chtěli zůstat. Jenže co potom?

Když jsem pak odcházela na večeři, zavřela jsem okno a nemohla jsem tuhle nenadálou novinu vypustit z hlavy. Stále jsem na to myslela a přála jsem si, aby tam ta ošklivá zeď nikdy

nestála. Hanna nic z toho, co se dělo, ještě nemohla pochopit, nebo na to postupně zapomene, ale mně bude Sofie chybět navždy. Každou chvíli jsem o tom přemýšlela a čas plynul dál.

Jednou jsem přišla domů a velmi mě překvapilo, že všichni stáli u rádia, které bylo velmi zeslabené, takže jsem nerozuměla jedinému slovu. „Rychle zavři dveře!“ šeptl tatínek a poslouchal dál. Když jsem přišla blíž, bylo slovům rozumět lépe, ale nepochopila jsem hlasatelův záměr, neboť věty na sebe téměř nenavazovaly. Za chvíli je vystřídala nějaká veselá hudba a tatínek se usmál. „Zítra pojedeme na dovolenou,“ řekl. „Nikommu o tom neříkejte, bude to takové naše tajemství,“ dodala maminka a odešla hledat tašky. Odběhla jsem k sobě do pokoje, abych o tom dala vědět Sofii. Byla jediná, komu jsem to mohla říct. Ale za oknem nikdo nebyl.

Druhého dne jsem viděla, že už nám maminka sbalila věci. Moc jich nebylo, ale každá z nás si mohla vzít ještě jednu drobnost. Přišla jsem se podívat do pokoje, abych něco takového našla. Potom mě napadla jedna zvláštní myšlenka. Pořádně jsem se po pokoji rozhlédla, jako bych ho viděla naposledy. Vtom jsem si všimla něčeho třpytivého. Byl to přívěšek od Sofie. Ten jsem tu rozhodně nesměla nechat! Sundala jsem ho a pověsila na řetízek, který nosím kolem krku. Zanedlouho jsme byli připraveni a přistoupili jsme k autu. Pořádně jsem se na náš dům podívala. Když jsme vyjeli, musela jsem se zeptat, kam to jedeme. Dostala jsem tuto odpověď, kterou jsem nikdy nezapomněla: „Někam, kde máme naději odjet za svobodou...“

Dnes je to téměř třicet let. Ted' stojím vedle Sofie a společně se díváme, jak ta obrovská ošklivá a „nezničitelná“ zeď padá k zemi.